

РЕВОЛЮСЧУ, ДАЙЫНЧЫ, КҮШ-АЖЫЛЧЫ АЛДАР

1981 ч. май. № 6 (107)

АЛДАРЖААН АЛДАН ҮШ ЧЫЛДАР

Совет Социалистик Республикалар Эволюциясы сүлдөмдөрү бистин кызыгарымызга байла бурунда чоргооруу-бисте чайынып, улуттуктуу кызыгарымыз каргусушаан, кызыгар камгалалы күрөңүнү күндүзүт болгаш эң-не харымсалгалыт керээ дээрин баыткан турар. Советтер чуртунун айыл чок чорун болгон социализмдин чалал айымчалыгына камгалал Владимир Ильич Ленин болгон Коммунисттик партия кезеде политикти боогаш күрөңө мөңгөтүп эң кол айтырды деп саяп келген. Кызыгар камгалалын турар дугайында төгүзүт дектер 1918 чылдын май 28-те В. И. Ленин ат салган. Кызыгар шеринин бүт-ле дайынчын херектери бистин коммунист, оон Ченектиг Күштерин бисте, күрөңүн айыл чок чорунун органдары-бале болгаш Совет чуртун бүт-ле

сайымралымын кол үс-чалаалары биле тууду харымсалгалыт. Хамааты дайынчынын шөлдеринге кызыгарымыз эрес-дайым бисте демискенер. Хамааты дайын доозуган, чурт тайынч социализм тургузарымыз киреңер. Ынчалза-даа кызыгар амыр-дышты кирбесе, Анык совет республиканын дайынчыны оожурган, чүтө бодунун контр-революциг стратегияны тактикте арзын эскерткенер. Ичын кызыгарымыз Бүтү-эволюция кол комиссияныч шериглеринин составына кирген. Совет күрөң кызыгарын камгалалын орта-кызыгарымыз болгон кызыгар шериглерин сайымралыгына Коммунисттик партиянын база совет күрөңүнө көкү ажалдыкчымыз Ф. Э. Плержинский улут фольу ойнаа.

Ногаан бөртүт дайынчылар ак гвардия илгертерин, шынжынынын, диверсанты турган. Ынчалза-даа ол орда-домжыкчынар буураан. 1969 чылдын чазымында болгаш чазымында Демискен ордууна маонстеринг өңгө-гөңг чоруктарына кызыгарымыз шынжын харымны бергенер.

Кызыгар шериглери Төрөн чуртуу мурунуга бодунун хулаагын алдарымыз биле күсөлип турарлар. Олар кан-дыг-даа даалган күсөлиринге кезеде беле. Кызыгар шериглеринин күжүн эгээр-төмөс үйдөни Коммунисттик партияныч мерген угаанын хулаагын биле, оон биле оон кымыр харымалымыз болуп турар.

Кызыгарымыз кижиздеринге кол рольду офицер кадрлар ойнап турар. Ол болза командирлер, политжил-лактар, специалисттер-лар, оларын хей нурууу дээди эртемик, болуулу мултуу коммунисттер. Бо мергежа харымсалгалы болгон хулааг.

АРМИЯНЫҢ, ФЛОТТУҢ АМЫДЫРАЛЫНДАН

Кымыз түктүг Ортаакм Азияны шериг окуту. Офицер Г. Тихоновтун команддаланы хайгыл салбыр эң тергиринин оодурунда доктама чоруп орар. Ынчалга амыжыларын көргүзүлгөн эңе эки. Оларын арзымын сержант А. Молодцов, алаа дайынчы Е. Прасолов тергирин чыпас адыгар болгон.

ЧАНГЫС ИЕНИН ТӨЛДЕРИ ДЕГ

Кызыгар дургаар шынжын. «И» кызыгар заставанын 2 кат бажымын даштында хайгылда турар кызыгарымыз бисте уткуу ады. Бажымын бир ханазда дургаар «Партия — бистин үенин угааны, алдары болгон нуру» деп бижээ лозун кайы ырактаа таа кастур. Херин иштине база бижээ: «СРЭ-ин күрөң кымыз-гашы — мыктыг болгон кымыз-гашы дээ. Оон амыр биле кайы «Мыктыг шериг хулаагын» эртерин турар краймыс» дээш Тыва АССР-ин чурт чуртун улагырт кураан. Ийет, бистин улут, дегер Төрөн чуртуу күрөң кызыгарын үрөңүн кымыз-кажан-даа семесе. Ол илгер-диг камгалалыг. Ындыг дээр-ин кам-ла чыл бурунгар Да-маниске совет кызыгарымызлар шынжын болгаш. Бир эвес херек болза бо минутаа кызыгарымыз оон бажымын турмушта дайыгарымыз.

Кызыгар амыр-дышты ир-жым. Кире эжиттик ийи та-лаада «Кызыгар шеригин тергирин» деп херек демоз-ини, 1,2 черегины улагырт-ган хериглерин асмыл кал. Болганга артан кызыгарымыз заставанын алыска Александр Евсеевич Яковлев шериг бу-зубиле экин мөңгөшкө. Та-шым, хөрөштөмө. Застава-нын ажалдыктын күсөлиг биле кымыз-гашымыз турар. Күрөң кызыгарын камгалалынга шынжыраан дайынчыларын

мергежа айым биле тодарат-кан, оларын чуруктарымын алаанда вымпелдерин асмыл калын көрдүс. Бо удааа контрол, сержант Юрий Орлов, хырылаачы сержант Юрий Титов, кызыгарымыз дымжы «кула» — кызыгар-жыттар инструктору, улут сержант Александр Писарев, чалаачы, сержант Иван Куз-миних олар төлөткөргөн тө-лөткөргөн болганар. Күш-ажылчы алдарын тутуу база сонургаамыс. Ону мында чүтө «Салдыс кыпыры» деп алаа чүтө боон тур. Ам оон кызыгар шеринин тергирин сержант Ершовтун алдары дээш кымыска болду.

Ол ышкан мында «Кызы-гарымыз» деп хаа солунуң элечиг дугайын дска. Ол алаа доктамаз био катан үнөр. Февраль 23, май 9, май 28 дээш чижетик байыра-ларда база бир солун орта ко-жалачы бээр. Оон кымында дайынчы хулааг, «Чайкы-тар» түрүлбөс. Кезек сонурга-дымыс-даа. Биринде кызы-гар дымжытыр ап чоругуу хулааг, эң-херексиз кураан-ганын дугайында тодарат бижээ. Эскеинде хулаада туткан документ чок хамааты-нын автомашинадан дугуруш, дедир эгирген. Ону биче сержант Кияев, алаа дайынчы Карпиков олар илгеретке, ко-мандирден ас шынжыла алган.

Ол арзында А. Е. Яковле-ке күрөң кызыгарымын кам-галалыг кире эжиттик бе-лүктүк бөлүнүчү навалыктын политкжизмдег талаа-бисе ораакчымыз В. И. Присн кээ дайынчы бу-биле илгеретке. Бүтү-эволюция ханаз, кызыгар-жымын аяктарымыз биле офи-церлер үнүтүлөр. Началык-тин өске бир ораакчымыз А. С. Марсов чед хонуп келирге, дайынчы белеткеди эртертер тускай классты, библиотекуны, политкжизм чорудар диничи комитатын сонургап көрдүс. Оларын биринде «Кызы-гар орданын эң дээр ком-сомол ораакчымыз» деп калы вымпелди эгирге чорга-рал биле көргүсүлөр. Чер-елештир хей-ле орунар салып каан өрөткө келдиныс. Мыр-най чаа дайынчы эгирген эр-теринге тур када хулаагын берген келген кызыгарымыз дымжытыр белеткенер тур. Сонгалардан ху херек-лери кирбес кылдыр дугалап бүдүртүп өрөлдөн ангы-ангы дымжыта чугаа дымжыта, ол дугайы — сонургаарымыска, лейтенант Марсов хулаагын биле тайылбырлады.

Бисте орустар, тывалар, украинер, белоруслар, татар-лар, молдавын, чуваштар болгон өскө-өскө дайынчын тө-лөткөргөн баш Шутун чалгыс шериг төлдери деп дайырадыг шериг албаны эртертер күрөң кызыгарын карак оут дс камгалал хулаагын биле кымыз-гашымыз күсөлип турарлар.

С. МОНГАЛ.

ТӨЛӨПТИГ БОЛУР БИС

Бай-Тайга району шериг комиссары болгон ВЛКСМ райкомун шериг албанымыз оолдарын элде. Шериг комис-сары калган В. И. Кия мик-тинин амыжык, СЭКП рай-комунун ийги секретары М. Х. Сарыларга сөс берген. — СЭКП-ин XXVI съездинге Төрөн чурттуу камгалалыгын оона кичиңгейин салган. Шериг албан эртертер силерин мыктыг хулаагын болгаш — деп, ол чугаалаан.

Ала-чурттуу Улут дайын-чы киржичин, эң турчын гвардейчи, пенсионер А. С. Алыбай оолдарга чегит сөзүн берип, Төрөн чурттуу буура-диг камгалалыгын болурун күтсүн.

Төрөлгөн мурунунан Н. Хокупу мында дээ: — Бистин үн богуш шериг албанын эки эртертер кел-ген. Ам дөрт дугаар олжус-

ту шериг албанымыз үдөп ту-рарымыз бо-дур. Өске акымыз дег, Төрөн чурттуу камгалал-дыг төлөткөргөн бараан болгон эң келерин огулуга база өскө эң келеринге күрөң, оон суур мөңгө чалаг чоругурун ирээт тур мен.

ВЛКСМ райкомун ийги секретары Алевтина Оура районун бүтү комсомолдары-нын болгон амыктыгынын мурунунан оолдарга байыр чедирбисал, шериг албанын чедирбисал эртертер кел-лерин күтсүн.

Чангыс чер чурттууларын, дөргү-терелдерин берген чангыларга шынжы болуп, шериг албаны төлөткөргөн эртертер, чанжы келерин шериг бээр оолдар хулаагын.

Дөргү-терелдер, эң-өрлө-лө биле байырашкан, оолдар автобустарга олжусушкан. В. БАРБА.

Сергей Тоборастов экти-ден бир-ле кия тыртылкан. Хая көрүп келирге, салбыр командирин болгон. — Ажы-херек кайдым, Сергей? — Шуну белем бис! — деп, биче сержант белеткен. Эки-дир. Эр-келер! Атака үеинде адылар чык-пашар. Силерин салбырыкар ол тала биле элени айылдыг черлер кире эгирген. Ону бо-данар.

СЕРЕМЧИЛЕДІГ БОЛ!

«Юра! Бодунуң хулаагын ак сеткалдыг күсөт. Кезээ-де серемчиледиг бол!» — Заставаның бажымынга ки-рип келген киж бүрүз ол сөстөр бир дугайында ном-чуур. Бодунуң чыккышайлыг киж ортуу чед берген ийиң чүрү. А дегти ол сөстөр оон огул Юрий Целюсовка чага-зында олжусушкан-дыр.

— Сержант, ийериниң ча-гымын канчаар күсөлип чор-силер? — Аам чагымы — Төрөн чур-тун чагымы-дыр. Ону мык-тыг биле күсөлип апар.

Корутулар самбырамы. Ын-да дайынчы бүрүзүчү бүтү талаа биле чедирбисал бирден бирээ чок дымжылаан. Юрийн адыктыг дугаада дөрт дөргөчүн чыпшырып каан — дөрт хулаагын бижик кымчында-даа хей.

Застава начальниги офицер А. Жыкоуун кабинетине олур бис. Халык эки, шевер-ги, билдиги дээр эрээл. Дасержинскийн барымы. Шафтар, приемник, магито-фон. Көжөсөлөн каан карта. — Кызыгарымыз байыра-лын чедирбисал-ле уткуу турар чор аа? — дийтиле.

Репортаж

сорулганыс — бирги чер — чед дээш ажалдыкымын бис. — «Сорулганыс чед дээш» — ол чүт? Заставаның соци-алист хулаагын биле дайын-чы болгон политиктиг белет-кеде ийитиз. Бисе «дөрт» дем-лектэ чедип алыр; класстыг 9 спешальности, 5 спортчу-разряд-чыны, 7 адыктыг белеткээр.

— Хулаагын биле күсө-лиг биле турар чүс. Соци-алист чарыштыг түнелдерин айлап үндүрүп турар. Партия-нын XXVI съездин төлөткөргөн дээр чарышка бистин кызыгарымыз биле адык-кыг киреңер. Нийти түнелди чугаалаан. А тусту-д дайы-чылар арзымыз чор болза. — дээш, начальниг мурунда чыткан журналдарын асмыла-ды. — Константин Иванович, сержант — эрес дайынчы. Аны-гун майлар эгирген эвес.

Ленинч эрээл. Кызыгар-жымын «чүш-ажылчы» хуу-нун элени каан майла эртер-радио диниары, политкжизм-дер, солун номчулганы, «Вре-мя» программаны телескор-дан хөрү. Кызыгарымыз та-рымын моон бөмбүрүктөк судалынын катарын диниар оор. Эрээди дери кытаны тергирин эки болду. Дөрүлө эртим оор-хериг Владимир Ильич Ленинн портрета. Чанжыда партияга, комсомолга тураскааткан стеллар.

Тус черинг эрте чыгаргалары хей-ийити организациелары кызыгарымыз биле сыйып харымсалгалыг. Застава дем-ис-кэрин чалагжыдарымыз олар эки дуалаан, бот-тинимтир артистер, спортчулар майла бо-ла келер. Улутчу дружина кызыгар камгалалыгын төлөт-көргөн үнүң килерип турар.

Часкы боралгак дем чал-гыларын дүргөтөп аламын баап чылар. Оон ол чарын-да көжүп чоругу кымыз эде-зиниң барганар — Кызыл-Күмүз. Хемин өрү мран чок-таан тууду дагыр белин, кы-лаалан кээр — Памирде-даа дег. Ийет, ол кызыгар чоругу демискэринин ийити хериги-миз. Бистин улут Төрөн чурттуу-дун оон муң кы-метр шөбүлгө кызыгарымыз кезек уагыстог ийнар көбү-дү. Төрөн чуртуу-дун моон эге-дээш.

А. ДЕМБЕРЛЬ.

ЫРАККЫ КЫЗЫГААРГА ХУЛЭЭЛГЕМ ЭРТТИРГЕНИМ

Кызыгарга чүт болбас боор. Херин болза, не-чүртүс дээш атылаачы кирптеринге беле-иниме ол.

Чүт болганга? Демискэри-бисте хамаатыларын доку-ментилерин ханаз эртерге черинин хаалга амыжыны берген, заставанын началь-ниг биске тайылбырлады.

Началык баштаан дүв-рээни болуу амыжытын хаалгаже оон тодарар дээш чорупкынар. Началыктын ораакчымыз каш киж де-вискэринин оң талаагы, а бисте солгай талаагыне оруктарын, кескилерин дугай баш дозар дээш матижап үнүпкен. Бис. Ырак черлерге азытарлыг, машиналыг солдат-тар база чоруктуулар. Проеж-торлар ийнар чырдып турган.

Январын бир соок, караң-жы дүңүңү бирээш ол. Хынаар, көрүп ужурут черлериниң кээр көрдүс. Чүс-даа бил-диртбес, элөөн үр апарган. Заставаже дедир келериниң мөдөөн кымыз, көк ийн чы-рыкты дээрже адып үндүрү-кен. Эпн келдиныс, өрлөри-мыз база четкелен келген болду.

Чангыс чер чурттууларымыс

СЕРЖАНТЫНЫҢ СӨӨЛГҮ АТАКАЗЫ

лар токулаа кага-даа, Сер-гей оку улут-ла херекке а-ла-баан. Ам алаа дуза херек апарган. Ону рота команди-рин билеп каа, дузадамын, орта сүмөңи берип эгирген. Чер-тык чыл иштине Сергей ко-мандиринден дэка хей чүе-ни билеп алган. Оон коман-дирлар турар салбыр мурак-чаларын оодуруучу кирген.

Сергей бир дайынчы ө-рөдигиниң хуң утундурбас. Ынчан боо алдарында агаар чагыткып турган. Дүң кы-жээ-ле чагган хар сөксөваан. Мотоадыклар боо боолар чур-көзгө бизин хар урду-чуп-ла турган. Чоокта чүс-бенин көзүлбөс.

Алаар багы-даа болзо боолар бис. Бар дугайында кым алармыз? — деп, рота ко-мандирин айттырар. — Боо бооларын мээң сал-быр баштай эгирген чыч-сызбер көрүң! — деп, биче сержант Тоборастов дийген.

Офицер дөткөн. Бир ду-гаарында Сергей Тоборастов боолан. Кара көстүп кээрге ол ийн улай адышкан. Кара-лар барын ушкулдан. Ол биче демдек алган. Улааанда да-йынчы хулаа-жымын келген. Ында мында дээ: «Эштер, мотоадыкчылар! Эң эки сө-бөриин командири комсомол-чу. Сергей Тоборастов мын-ча боолалдылар!»

МОЛ КОМУНИСТЕРНИҢ ШУУЛҒАНЫ

ажыглаарынын чугулазын о
туйналында демдеглээн
К. ЧООДУ.

май 28

«Дүмбей хем». Хөй сериялы уран-чечен фильм. 3-кү серия

6 КАТАП ҮНЕР

2-31-75
ропация
и 2 41-27

Тираж 17866. Часы № 1247.

**СОЛУН НЕДЕЛЯДА
6 КАТАП УНЕР**

TC-067200